

Landschappelijke inpassing Waalderweg 47 Mariënveld

Colofon

Landschappelijke inpassing Waalderweg 47 Mariënelde

In het kader van de sloop en nieuwbouw woning

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Bouwgroep Heijnen b.v.

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0543-451142 / 0614-435700

Projectnummer en versie: 3781 versie 1.0	Status: definitief
Ligging plangebied: Waalderweg 47 Mariënelde	Rapportdatum: 11-6-2022
Auteur:	Veldbezoek uitgevoerd door:

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Hoofdstuk 1 Inleiding.....	2
Hoofdstuk 2 Het onderzoeksgebied	2
2.1 Situering.....	2
2.2 Beschrijving van het plangebied	2
Hoofdstuk 3 Analyse van de ruimtelijke kwaliteit	6
Hoofdstuk 4 Het inrichtingsplan	6
Hoofdstuk 5 Inrichting en beheer	8
5.1 Inrichting	8
5.1.1 Erfinpassing	8
5.1.2 Landschapsversterking	9
5.2 Beheer	12
5.2.1 Erfbeplanting.....	12
5.2.2 Landschapsversterking	12

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Er zijn plannen voor de bouw van twee extra woningen op een voormalig agrarisch erf aan de Waalderweg 47 te Mariënveld. Deze extra woningen mogen gebouwd worden in het kader van het Rood-voor-rood-beleid van de gemeente Oost-Gelre. Ter compensatie voor de bouw van de extra woningen is in het verleden overtollige bebouwing op het erf gesloopt.

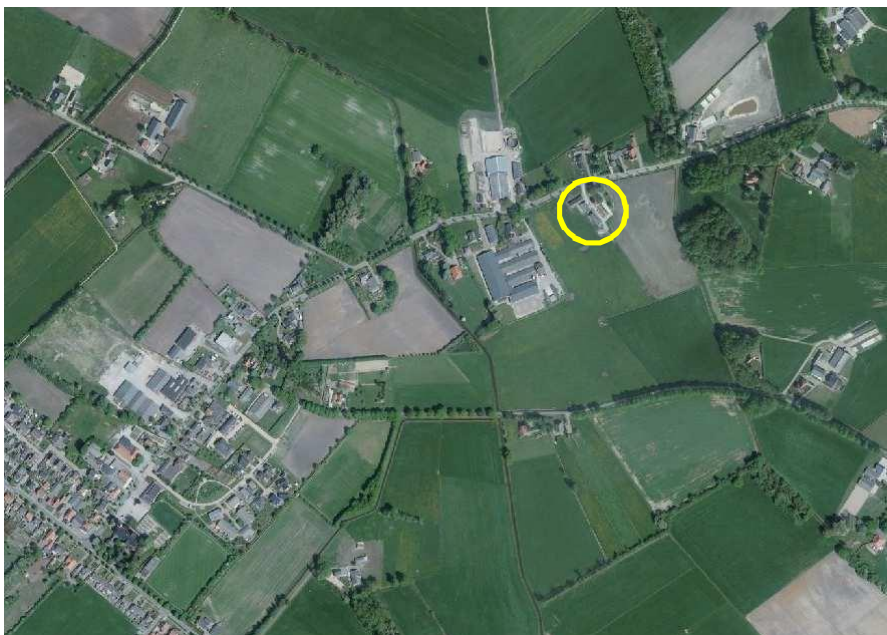
In voorliggend rapport wordt een voorstel voor landschappelijke inpassing van het nieuwe erf en versterking van het landschap gepresenteerd. Bij het opstellen van een plan voor landschappelijke inpassing en versterking van het landschap wordt gekeken naar het omringende landschapstype, de in het plangebied en de omringende gronden aanwezige beplanting, aanwezige landschapselementen, zoals houtsingels en sloten en naar de functie van het plangebied.

Het plan voor landschappelijke inpassing wordt uitgebeeld op een tekening. In het rapport wordt ingegaan op de keuzes voor type beplanting en de toegepaste soorten. Het plan wordt afgesloten met concrete aanwijzingen voor de aanleg en het beheer om tot het wenselijke eindbeeld te komen.

HOOFDSTUK 2 HET ONDERZOEKSGBIED

2.1 Situering

Het plangebied is gelegen aan de Waalderweg 47 in Mariënveld. Het ligt in het buitengebied, circa 500 meter ten oosten van de kern Mariënveld. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Globale ligging van het onderzoeksgebied in de omgeving. Het onderzoeksgebied wordt met de gele cirkel aangeduid (Bron luchtfoto: PDOK)

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het huidige plangebied bestaat uit een burgerwoning met een aangebouwde schuur aan de achterzijde. De woning ligt met de voorzijde aan de Waalderweg. Aan de voorzijde staan enkele hoogstam fruitbomen en een walnoot. Aan de west- en zuidzijde ontbreekt beplanting. Op de plek waar tot voor kort bebouwing stond is de grond kaal en gedeeltelijk ingezaaid met een grasmengsel. Aan de oostzijde van de woning staat een transformatorhuisje met een eigen toegang vanaf het huisje naar de Waalderweg.

Het plangebied grenst aan de noordzijde aan een viertal burgerwoningen en aan de andere zijden aan agrarisch cultuurland. Tijdens het bezoek in november 2014 ingebruik als grasland. Langs de Waalderweg aan weerszijden van het erf staan vrij jonge zomereiken laanbomen.

Op onderstaande afbeelding wordt het erf weergegeven. De schuren ten oosten van de woning zijn inmiddels gesloopt.

Detailopname van het onderzoeksgebied. Het gebied wordt met de gele lijn aangeduid. De op de Bron: Google Maps.

Landschap

Het plangebied ligt in een oud cultuurlandschap dat zich uitstrekte ten westen van Zieuwent tot aan de 'woeste gronden' van Halle-Zelhem. Zoals zichtbaar op de uitsnede van de historische topografische kaart was het een kleinschaligen besloten landschap met vooral weidegronden. De van oudsher kletsnatte omstandigheden waren niet ideaal voor akkerbouw en droge ruggen waarop rond Zieuwent de kampen zijn aangelegd ontbreken. Het historische landschap bestond uit hooilanden welke omgeven werden door heggen/hagen. Vermoedelijk bestonden deze heggen/hagen uit hakhout dat als geriefhout en brandstof door de bewoners periodiek werd 'geoogst'. Gelet op de bodemgesteldheid en het waterpeil, zullen deze heggen/hagen hebben bestaan uit een gemengde opstand van wilg, els, es en meidoorn. Rondom de boerderijen werd doorgaans een bongerd aangelegd met hoogstam fruitbomen. De karakteristieke erfbosjes, veelal bestaande uit zomereik, ontbreken op onderstaande kaart. Het landschap in en rond het plangebied moet beschouwd worden als een tussenvorm tussen het oude kampenlandschap en de rationele jonge heideontginningslandschappen. Ruilverkavelingen hebben de identiteit van dit landschap dramatisch aangetast waarbij niet alleen grotendeels alle beplanting werd verwijderd, maar ook nieuwe wegen werden aangelegd en oude wegen veranderd of verwijderd.

Uitsnede van de historische topografische kaart. Het plangebied wordt met de cirkel aangeduid.

Karakteristieke beplantingsvormen

Het vroegere kletsnatte karakter van 'achter-Zieuwent' is door een fijnmazig patroon van slopen en greppels en de regionale afvoer van hemelwater via de Veengoot-Baakse beek veranderd in een landschap waarbij grond- en oppervlaktewater niet meer van invloed is op de beplantingsvormen. Door kavelruil is nagenoeg alle

karacteristieke beplanting verdwenen. Karakteristieke beplantingsvormen in het omringende landschap bestaan uit eiken laanbomen, kleine hakhoutbosjes met eik, es, berk en els. Op oude bouwplaatsen resteren soms nog enkele oude hoogstam fruitbomen en walnoten.

Bodem

De bodem in het plangebied bestaat uit een beekeerdgronden. De ontwatering van dit bodemtype is vrij diep. Beekeerdgronden behoren tot de kalkloze zandgronden.

Uitsnede van de bodemkaart. (bron: Provincie Gelderland)

Water

Door een verbeterde ontwatering is de historische grondwatertrap II omgezet in een grondwatertrap VII. Het perceel ten oosten van het plangebied heeft grondwatertrap VI. De gemiddeld hoogste grondwaterstand is ca 90 cm onder maaiveld, de gemiddeld laagste grondwaterstand is 178 cm beneden maaiveld.

HOOFDSTUK 3 ANALYSE VAN DE RUIMTELIJKE KWALITEIT

Oude situatie

Van het oude voormalig agrarische erf is door de recente sloop van de bijgebouwen niet veel meer over. Nu resteert slechts een woning met een karakteristieke schaar welke verbonden is met de woning.

Door het ontbreken van erfbeplanting aan de westzijde is er vrij zicht op de oude bebouwing vanaf de Waalderweg. Het zicht op de bebouwing vanaf de oostzijde wordt weggenomen door de fruitbomen en de walnoot. De woning en ten noordoosten van het erf kijkt men vrij weg over de Waalderweg in zuidelijke richting.

De overburen hebben initiatiefnemer te kennen gegeven erg gehecht te zijn aan een vrij zicht vanuit de woningen in zuidelijke richting. Het aanbrengen van landschappelijke beplanting langs de Waalderweg verhindert dit vrijzicht.

Nieuwe situatie

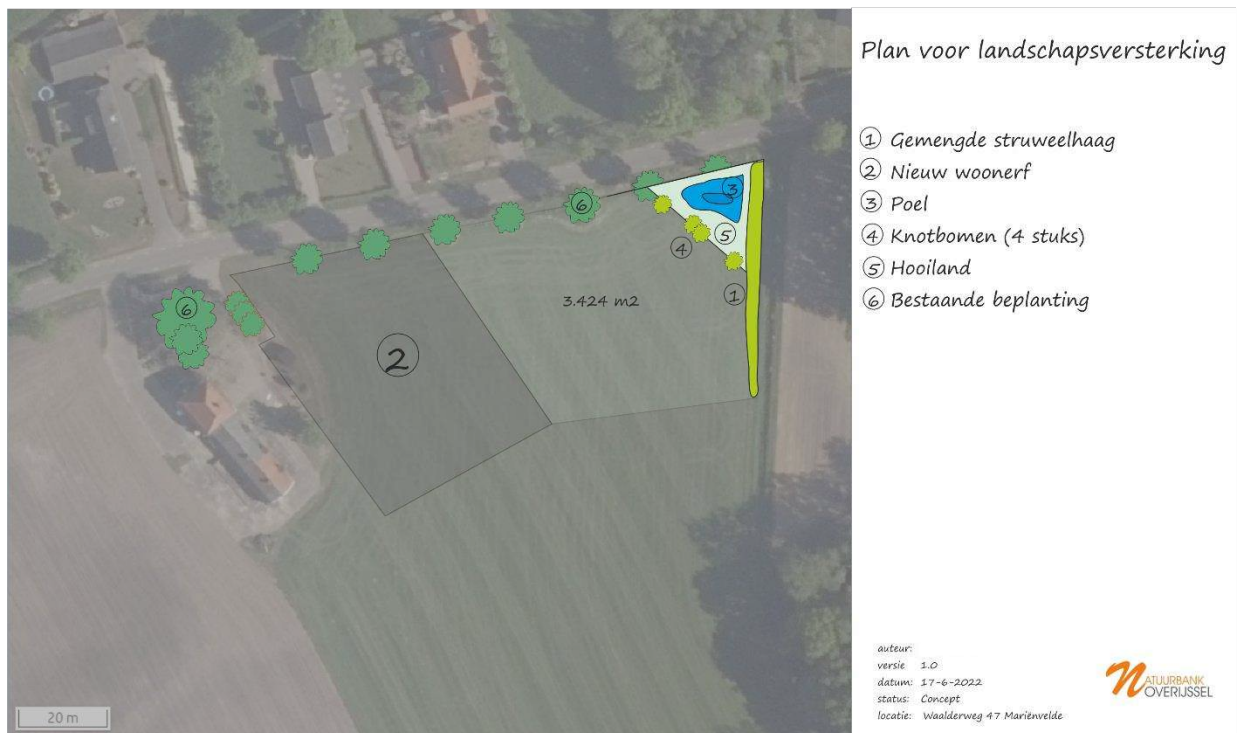
De nieuwe woning wordt aan de oostzijde van het huidige erf gesitueerd. Om bij de nieuwe woning te komen wordt een eigen erftoegangsweg aangelegd. Een entree via het bestaande oostelijke grindpad langs de woning naar de nieuwe woning wordt op basis van privacy niet haalbaar geacht. Het aantakken van de erftoegangsweg net ten noorden van het transformatorhuisje is niet mogelijk omdat er geen toestemming verkregen wordt om over het pad van de Waalderweg naar het huisje te leggen.

HOOFDSTUK 4 HET INRICHTINGSPLAN

Op onderstaande afbeelding wordt het plan voor landschappelijke inpassing van het erf weergegeven, op de kaart daaronder wordt het plan voor versterking van het landschap weergegeven.

Plan voor inpassing van het nieuwe erf.

Plan voor versterking van het erf

Verbeelding van de erfinpassing en versterking van het landschap in een gezamenlijk beeld.

5.1 Inrichting

5.1.1 Erfinpassing

Ten behoeve van de inpassing van het nieuwe erf worden de volgende inrichtingsmaatregelen genomen:

1. Aanplant scheerhaag
2. Aanplant solitaire bomen
3. Aanplant gemengde struweelhaag

Ad 1. Aanplant scheerhaag

Zowel rond het bestaande, als het nieuwe erf worden scheerhagen aangelegd. Deze mogen bestaan uit beuk, haagbeuk, meidoorn, veldesdoorn of liguster (geen conifeer of laurier). De haag wordt aangelegd m.b.v. driejarig plantsoen en bestaat uit vier stuks plantsoen per meter haag.

Ad 2. Solitaire bomen

Er worden drie walnoten en twaalf solitaire inheemse loofbomen geplant. Als loofboom kan gekozen worden uit (ruwe) iep, fladderiep, zomereik, zomer-, winter- of Hollandse linde, tamme kastanje, populier (*spec.*), boswilg, zwarte els of es.

Plantinstructie:

De bomen hebben een minimale stamomtrek van 14-16 cm op 1,5 m hoogte bovende wortelvoet. De bomen worden geplant in ruim plantgat en ondersteund door twee boompalen en boomband. Er worden als laanboom gekweekte bomen gebruikt. Het aanplanten van een boom kan plaatsvinden tussen half november en half maart, mits het niet vriest. Voor de aanplant wordt vaak gekozen voor een laanboom met een minimale omtrek van 10-12 cm. U kunt ook kiezen voor een grotere maat, bijvoorbeeld 14-16 cm met kluit. Indien u niet direct alle bomen kunt aanplanten, dan kunt u ervoor kiezen de bomen tijdelijk op te kuilen. Kies hiervoor een vochtige schaduwrijke plaats uit. Het opkuilen kan door een gat in de grond te graven en daar de bomen met de wortels in te zetten. Bedek de wortels met de vrijgekomen grond.

Specifieke plantinstructie

- Voor het aanplanten is een ruim plantgat noodzakelijk waarin de wortels zich wijd kunnen uitspreiden. Het plantgat dient daarom ongeveer een afmeting te hebben van 70x70x70 cm groot. Spit na het graven de bodem van het plantgat los.
- Plaats daarna een boompaal van onbehandeld hout naast de boom (maat 250 cm lengte bij 8 cm doorsnede), op ongeveer 15 cm van de boom, aan de kant van de heersende windrichting (dit is meestal het zuidwesten). Bevestig de jonge boom met een brede band aan de boompaal.
- U kunt nu het plantgat weer dichtgooien. Pas indien nodig bodemverbetering toe door bijvoorbeeld potgrond te mengen met de grond uit het plantgat.
- Plaats bij een bomengroep de bomen ruim uit elkaar, de minimale plantafstand is 6 meter. Een volwassen boom kan al snel een kroon ontwikkelen van 10 meter breed.

Boom met boomband.

Ad 3. Struweelhaag

Zoals langs de rand van het bestaande erf, als langs delen de rand van het nieuwe erf, wordt een gemengde struweelhaag geplant. Deze struweelhaag bestaat uit een gelijk gemengde haag van meidoorn, vuilboom, vlier, Gelderse roos, veldsdoorn, wilde liguster en hondsroos. Er wordt driejarig plantsoen gebruik in de maat 80-120 cm. De haag bestaat uit 3 stuks plantsoen per meter haag.

5.1.2 Landschapsversterking

De volgende maatregelen worden genomen ten behoeve van landschapsversterking:

1. Aanleg poel (met hooiland)
2. Aanplant struweelhaag;
3. Aanplant knotwilgen;

Ad 1. Aanleg poel

In een perceel van 360m² wordt een poel aangelegd. De poel krijgt een oppervlakte van 250 m² (gerekend vanaf de insteek)

Op basis van een aanvullend bezoek aan het plangebied op 27 april 2022 is bepaald dat deze locatie geschikt is voor de aanleg van een poel. In de sloot, direct naast de poel zijn aanwijzingen gevonden dat op de locatie kwel ondiep in de bodem aanwezig is (zichtbaar aan de rode verkleuring van het water en ijzerbacteriën). Deze kenmerken tonen aan dat de omstandigheden ter plekke gunstig zijn voor de aanleg van een poel, zowel qua beschikbaarheid van water, alsmede een goede chemische samenstelling van het grondwater (kwel, mogelijk basisch grondwater).

Tijdens het veldbezoek van 27 april, is de grondwaterstand bepaald op 0,8 meter onder maaiveld. Kenmerkend voor het grondwaterpeil in het centrale deel van de Achterhoek, is het vrij diep wegzakken van de grondwaterstand in de zomer, nazomer en herfst tot 1,5 – 2,5 m onder maaiveld. Door de grondwaterstand in de droogste periode van het jaar te meten (september), kan de laagste grondwaterstand bepaald worden. Op basis van deze meting wordt een definitief ontgravingsplan voor de poel gemaakt.

Uitgangspunten voor de aanleg van de poel zijn:

- Waterdiepte in poel in april-mei, ca 1 meter;
- Poel mag in droge zomers droogvallen aan einde van de zomer;
- Talud noordzijde flauw (1:4)
- Overige taluds 1:2
- Hooiland rondom de poel;

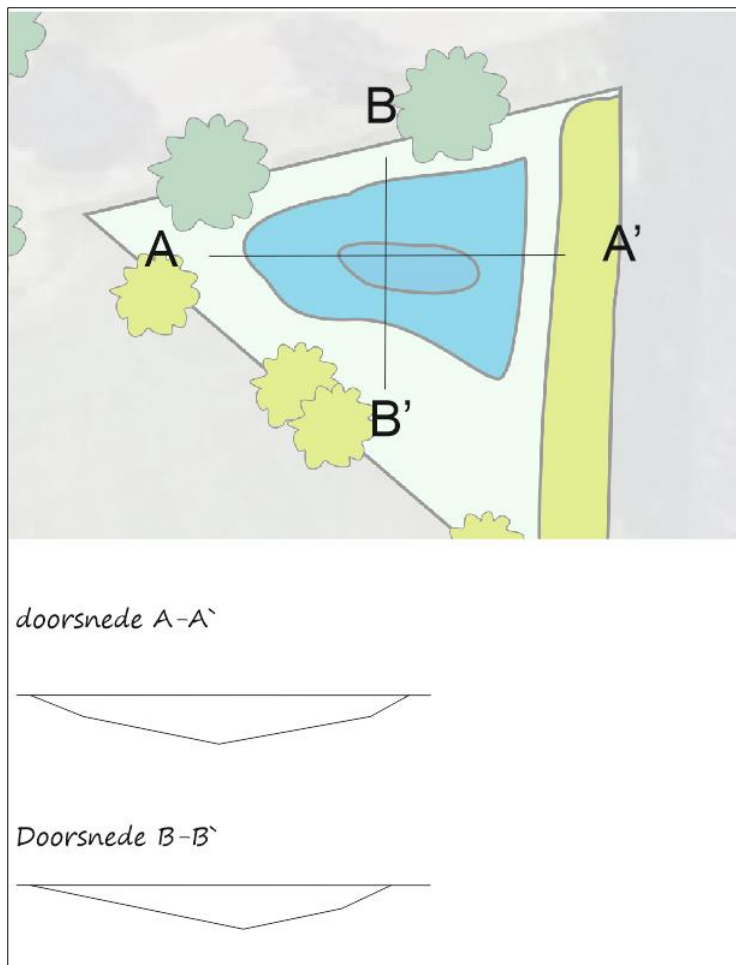
Op onderstaande foto's wordt een impressie gegeven van de sloot, direct naast het plangebied.

Foto's van de sloot naast het plangebied.

De poel wordt aangelegd door een uitvoerder met ervaring in natuurontwikkeling. De poel wordt uitgegraven, waarbij het zand afgevoerd wordt. Deze wordt buiten het element (incl. hooiland) verwerkt. Het noordtalud wordt flauw (1:4), de overige oevers mogen minder flauw worden aangelegd (1:2).

Op basis van de bepaling van de diepte van het grondwater eind september 2022, wordt een definitief ontgravingsplan opgesteld. De poel zal op het diepste punt 0,5 meter dieper dan het vastgestelde grondwaterpeil (september) worden gegraven. Als gevolg van verlanding, ontstaat zo een poel die aan het einde van de zomer, met enige regelmaat droog zou kunnen vallen.

Dwarsdoorsnedes van de aan te leggen poel.

Het omliggende deel van het perceel wordt afgeplagd tot op de minerale grond, dit is gemiddeld 30-35 cm (de teeltaarde). Door de voedselrijke bovenlaag te verwijderen, ontstaat een gunstige uitgangssituatie voor een bloem- en faunarijk grasland. Deze vegetatie zal op natuurlijke wijze ontstaan. Het plagsel wordt afgevoerd uit het perceel.

Ad 2. Aanleg struweel

Langs de oostzijde van het plangebied, wordt een gemengde struweelhaag aangelegd. Deze struweelhaag bestaat uit een gelijk gemengde haag van meidoorn, sleedoorn, Gelderse roos, vuilboom, vlier, Veldesdoorn en hondsroos en bestaat uit een enkel rij beplanting. Er wordt driejarig plantsoen gebruik in de maat 80-120 cm. De haag bestaat uit 3 stuks plantsoen per meter haag.

Bij de aanleg dient rekening gehouden te worden met het keur van het waterschap.

Ad 3. Aanplant knotwilgen

Er worden vier knotwilgen geplant. Bij voorkeur worden staken van 8-20 cm doorsnede gebruikt als plantmateriaal. Deze staken kunnen verworven worden tijdens snoeiwerkzaamheden van knotwilgen in de directe omgeving. De staken worden 0,75-1 meter in de grond gezet en hoeven niet voorzien te worden van boompalen.

Voorbeeld van wilgenstaken, geschikt als plantgoed.

5.2 Beheer

5.2.1 Erfbeplanting

Solitaire boom

Geen beheer. Laag hangende takken mogen verwijderd worden om schade of hinder te voorkomen.

Scheerhaag

De scheerhaag wordt jaarlijks 1 à 2 maal geschoren om de haag in de wenselijke hoogte en breedte te houden.

Struweelhaag

De struweelhaag wordt beheerd als hakhout. Dat wil zeggen dat deze iedere 8-12 jaar afgezet mag worden, waarna de haag weer zal uitlopen. Ook mag de haag aan de binnenzijde genipt of geschoren worden om de breedte enigszins te beperken.

5.2.2 Landschapsversterking

Poel

Om te voorkomen dat open water verdwijnt, als gevolg van verlanding, wordt de poel periodiek opgeschoond. Dit gebeurt doorgaans ieder 15-25 jaar, afhankelijk van de snelheid waarmee de poel verlandt.

Om direct zonlicht in de poel te behouden, wordt houtige opslag (bomen en struiken) jaarlijks verwijderd. Maximaal 10% van de oever mag bestaan uit houtige beplanting.

Het grasland rondom de poel wordt beheerd als hooiland. Dat wil zeggen dat deze jaarlijks één of twee maal gemaaid wordt, waarbij het maaisel wordt afgevoerd. Het grasland wordt niet voor 15 juni gemaaid.

Knotwilgen

De knotwilgen worden periodiek geknot. Dit gebeurt doorgaans ieders 5-8 jaar. Tak- en tophout mag afgevoerd worden, maar ook in een ril langs de rand van het perceel gelegd worden.

Struweelhaag

De struweelhaag wordt beheerd als een hakhoutsingel. Dat wil zeggen dat de beplanting iedere 8-12 jaar afgezet mag worden, waarna de beplanting weer zal uitlopen. Tak- en tophout mag afgevoerd worden, maar ook in een ril langs de rand van het perceel gelegd worden. Er mogen geen 'bulten' snippers in het element aangelegd worden, indien gebruik wordt gemaakt van het een versnipperaar.

Erfinpassingsplan

- ① Bestaande bebouwing (woning)
- ② Bestaande beplanting
- ③ Woningen (nieuw)
- ④ Bijgebouwen (nieuw)
- ⑤ Scheerhaag (nieuw)
- ⑥ Walnoot (3) (nieuw)
- ⑦ Solitaire loofboom (12) (nieuw)
- ⑧ Gemengde struweelhaag (nieuw)

auteur:
versie 1.0
datum: 17-6-2022
status: Definitief
locatie: Waalderweg 47 Mariënveld

Plan voor landschapsversterking

- ① Gemengde struweelhaag
- ② Nieuw woonerf
- ③ Poel
- ④ Knotbomen (4 stuks)
- ⑤ Hooiland
- ⑥ Bestaande beplanting

auteur:
 versie 1.0
 datum: 17-6-2022
 status: Concept
 locatie: Waalderweg 47 Mariënveld

Terug naar coördinaten 230126, 448165 ✕

20 m